

VŠĮ „DARNŪS MIŠKAI“

GRUPĖS NARIŲ VEIKLŲ STEBĖSENA

2021 m. spalio 12 d. duomenimis VŠĮ „Darnūs miškai“ administravimo paslaugas teikia 210 grupės narių, kurių plotas siekia 115209,232 ha.

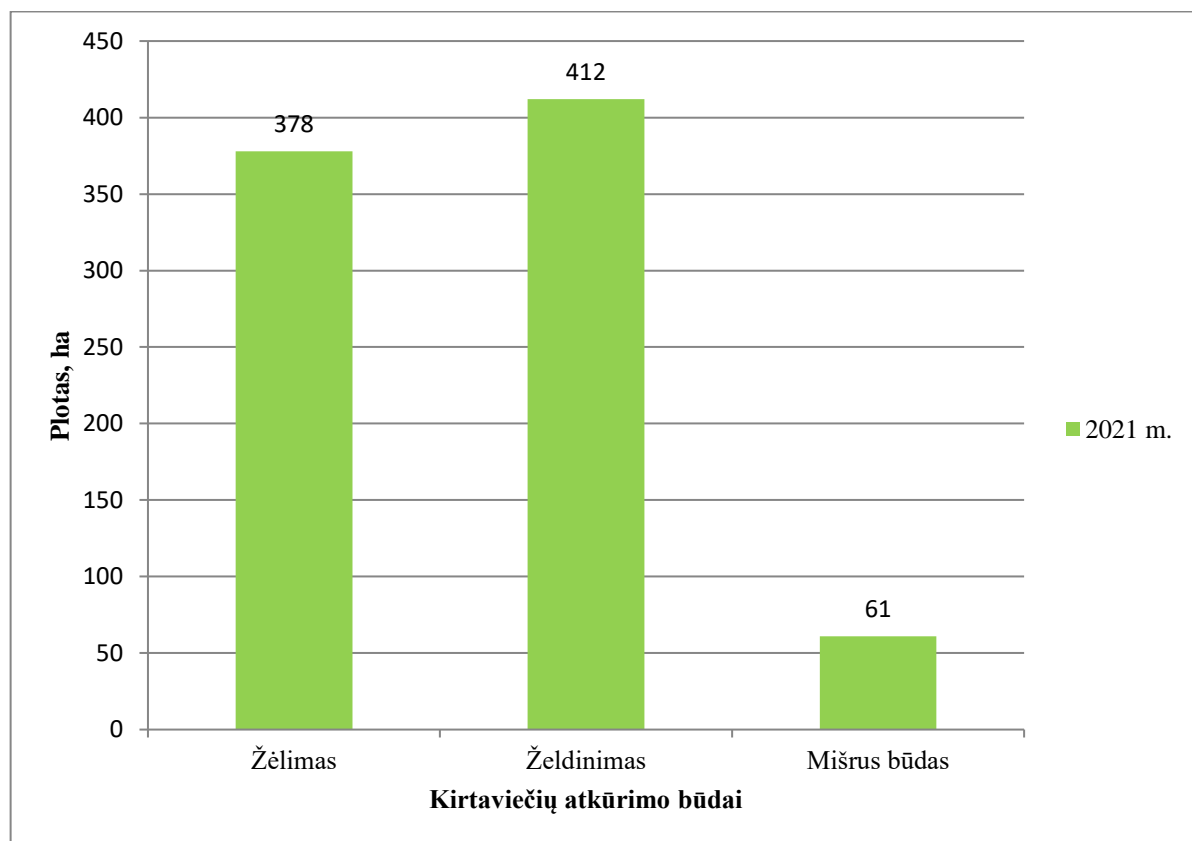
Stebėseną vykdoma 2020 m. spalio 12 d. – 2021 m. spalio 12 d. laikotarpiui.

(Stebėseną vykdoma pagal Lietuvos Nacionalinio FSC miškų valdymo standarto E priedą)

1. Nustatomas ir apibūdinamas ūkinės veiklos poveikis aplinkai, įskaitant:

a) miško atkūrimo rezultatus (10.1 kriterijus*);

Grupės nariai per 2020 m. spalio 12 d. – 2021 m. spalio 12 d. laikotarpį atkūrė 851 ha kirtaviečių. Želdinimu atkurta 48,4 % kirtaviečių, žėlimu – 44,4 %, o mišriu būdu – 7,2 %. (1pav.)

1 pav. Miškų atkūrimas

b) ekologiškai tinkamų rūšių naudojimą miško atkūrimui (10.2 kriterijus*);

Miško atkūrimui naudojamos tik vietinės medžių rūšys, patvirtintos Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatuose (2015) (1 lentelė). Miško atkūrimui visi sodmenys išgyti iš VĮ VMU medelynų (2 lentelė).

1 lentelė. Vyraujančios tikslinės medžių rūšys normalaus kirtimo amžiaus ūkiniams (IVA gr.) miškams atkurti (Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatai (2015))

Augavietė, miško tipas	Medžių rūšys	Pastabos
Nae, Na – kerpšilis; Na, Nb – brukniašilis	P	
Nb – žaliašilis	P, E, M	
Lb, La – mėlynšilis	P, E, B	
Nc – šilagiris	E, P, M, A, K, L, Bu, Ab, B	Ažuolynai daugiau veistini pietvakarių Lietuvoje priemolio, molio ar dvilyčiuose dirvožemiuose
Lc – mėlyngiris	E, P, B, K, L, A, D, J	
Nd – sausgiris	A, E, M, U, K, L, Bu, Ab, B	
Ld – žaliagiris	E, B, U, A, Ab, J, K, L, D	Pietvakarių Lietuvoje daugiau veistini azuolynai, o šiaurinėje ir rytinėje jos dalyse – eglėnai ir uosynai
Nf, Lf – baltmiškis	A, U, L, K, G, E, Ab, B, D, J	
Lf, Uf – šlapgiris	B, U, J, A, E, D	
Ub, Ua – balašilis	P, E, B	
Pa, Pb – tyrašilis, raistašilis	P, B	
Uc – paraistis	J, B, P, E	
Pc – raistas	B, J, P, E	
Ud – palieknis	J, U, B, E	
Pd – lieknas	J, B, U, E	
Uf – juodgiris	J, U, B, E	

2. Nusausintose Ua, Ub, Uc, Ud, Uf, Pa, Pb, Pc, Pd augavietėse tikslinės medžių rūšys parenkamos, atsižvelgiant į susiformavusias ar besiformuojančias augavietės sąlygas.

3. Medžių rūšių žymėjimas:

A – paprastasis azuolas

Ab – bekotis azuolas

B – karpotasis arba plaukuotasis beržas

Bu – paprastasis bukas

D – drebulė

E – paprastoji eglė

G – guobiniai

J – juodalksnis

K – paprastasis klevas

L – mažalapė liepa

M – europinis maumedis

P – paprastoji pušis

U – paprastasis uosis

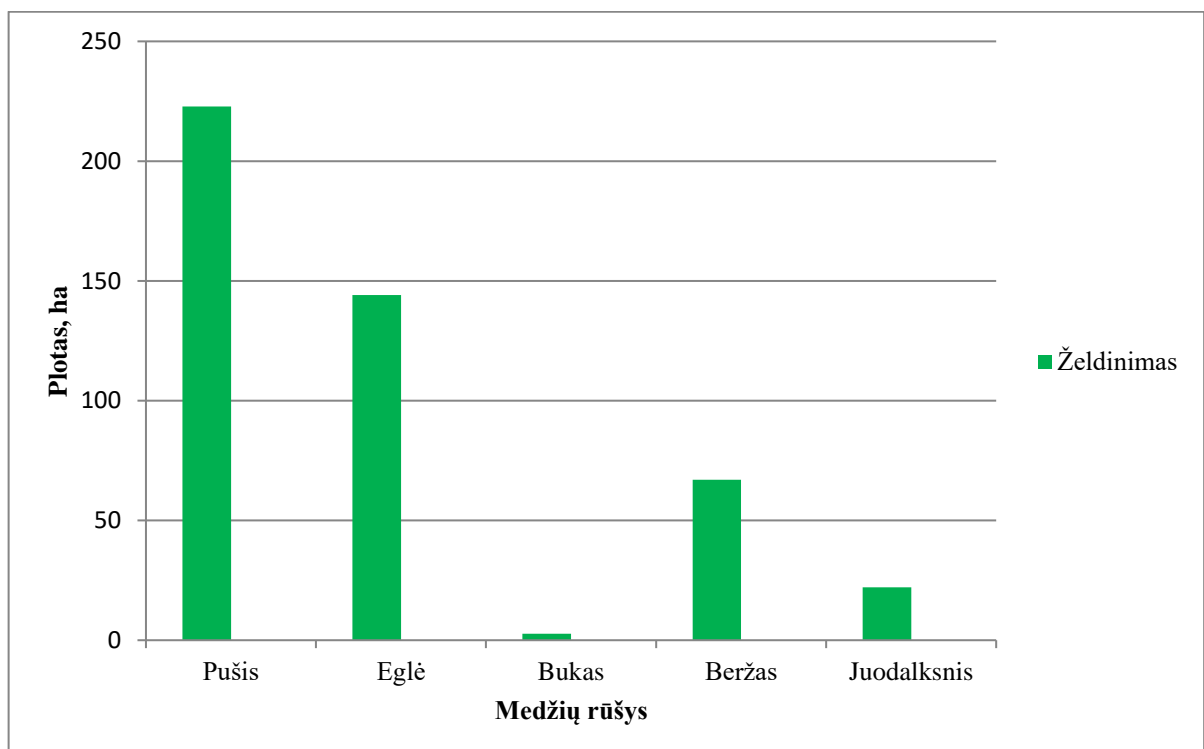
2 lentelė. Sodmenų įsigijimas VI VMU medelynuose

VI VMU regioninis padalinys	Medelynas	Įsigytos medžių rūšys
Anykščių	Pavarių	Juodalknis, paprastoji eglė, karpotasis beržas
Dubravos	Dubravos	Paprastoji pušis, paprastoji eglė, karpotasis beržas, juodalksnis
Nemenčinė	Nemenčinės	Paprastoji pušis, paprastoji eglė
Prienuų	Alytaus	Paprastoji pušis
Raseinių	Žaiginio	Paprastoji eglė
Švenčionėlių	Švenčionėlių	Paprastoji pušis

Tauragės	Tauragės	Paprastoji eglė, paprastoji pušis, juodalksnis
Trakų	Trakų	Paprastoji pušis
Trakų	Strošiūnų	Paprastoji eglė
Varėnos	Varėnos	Paprastasis bukas, paprastoji pušis
Veisėjų	Kapčiamiesčio	Paprastoji pušis, paprastoji eglė
Telšių	Telšių	Paprastoji pušis, paprastoji eglė, karpotasis beržas
Panevėžio	Panevėžio	Paprastoji eglė
Kuršėnų	Vainagių	Paprastoji eglė

Visas miško atkūrimas vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos miškų įstatymu, Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatais, Miško dauginamosios medžiagos nuostatais.

Sodmenų panaudojimas miškų atkūrimui pagal medžių rūšis pateikiamas 2 paveiksle.

2 pav. Sodmenų panaudojimas miškų atkūrimui pagal medžių rūšis

Per stebėsenos laikotarpį pušies sodmenimis buvo atkurta 41,7 % kirtaviečių ploto, eglės – 30,4 %, buko – 0,6 %, beržo – 14,2 %, juodalksnio – 4,7 %.

c) invazinių rūšių plėtrą ar kitą nepageidaujamą poveikį, susijusį su bet kokiomis svetimžemėmis rūšimis miškų valdymo vienetu ir už jo ribų (10.3 kriterijus*);

Vidinių auditų metu grupės narių valdose buvo stebimas invazinių bei svetimžemių rūšių plitimas. Tikrinimo metu 3 miško valdose rasta viena iš pavojingiausių invazinių rūšių – Sosnovskio barštis (3 lentelė).

3 lentelė. Invazinių/svetimžemių rūšių plitimas grupės narių valdose 2021 m.

Invazinė/svetimžemė rūšis	Rajonas	Kaimas	Plotas, ha
---------------------------	---------	--------	------------

Sosnovskio barštis	Joniškio	Bučiuų	0,01
Sosnovskio barštis	Joniškio	Bučiuų	0,01
Sosnovskio barštis	Skuodo	Puokės	0,02

Grupės nariai šiose miško valdose mechaniniu būdu atliko Sosnovskio barščio naikinimą.

Nekontroliuojamai želdami Sosnovskio barščiai užima didžiules teritorijas ir pažeidžia ekologinę pusiausvyrą, išstumia vietinę florą.

Naikinant Sosnovskio barštį reikia, jog visas kūnas būtų apsaugotas neperšlampamais drabužiais bei avalyne. Būtina mūvėti pirštines, užsidėti apsauginę kaukę, akinius, respiratorių – taip užtikrinant, kad augalo sultys nepaliestų odos.

d) miškininkystės veiklos rezultatus (10.5 kriterijus*);

LR įstatymai numato, kad miškai turi būti tvarkomi, naudojami ir atkuriami pagal individualius miškotvarkos projektus. Šių projektų trukmė – 10 metų, jei miško valda didesnė nei 10 ha arba 20 metų, jei miško valda iki 10 ha ir esant miško savininko prašymui. Miško savininkams, kurių miško valdos plotas neviršija 3 ha, pagal supaprastintą tvarką, ūkininkauti miško valdoje galima ir nerengiant miškotvarkos projekto.

Analizuojamu laikotarpiu plynais kirtimais buvo iškiršta 1923 ha miškų ploto, o neplynais – 1487 ha.

e) neigiamą pesticidų naudojimo poveikį (10.7 kriterijus*);

Kaupiama informacija apie pesticidų naudojimą grupės narių miško valdose.

Grupės narių valdomose miško valdose analizuojamu laikotarpiu naudoti augalų apsaugos produktai:

Herbicidai:

- Gallup super 360;

Repelentai:

- Cervacol Extra;
- Wam Extra;
- Trico;
- Neoponit L.

Atliktas Aplinkosauginis ir socialinis rizikos vertinimas herbicido Gallup super 360 veikliajai medžiagai glifosatui.

f) neigiamą biologinių kontrolės priemonių naudojimo poveikį (10.8 kriterijus*);

Biologinės kontrolės priemonės nenaudojamos.

g) neigiamą gamtinių pavojų ir stichinių nelaimių poveikį (10.9 kriterijus*);

Analizuojamu laikotarpiu nenustatytas neigiamas gamtinių pavojų ir stichinių nelaimių poveikis ekosistemoms.

- h) infrastruktūros plėtros, transporto ir miškų ūkio veiklos poveikį retoms ir nykstančioms rūšims, buveinėms, ekosistemoms, kraštovaizdžio vertybėms, vandens ištekliams ir dirvožemiams (10.10 kriterijus*);

Prieš pradėdami bet kokią ūkinę veiklą miškuose, grupės nariai privalo atlikti Poveikio aplinkai vertinimą (dažniausiai jis atliekas vizualiniu būdu). Jo metu numatomos priemonės, kurios užtikrintų aplinkos vertybių apsaugą, o jei to padaryti nepavyksta, ūkinė veikla koreguojama taip, kad būtų išvengta tolimesnė žala.

Grupės nariai naujų kelių tiesimo ir melioracijos įrenginių rekonstrukcijos nevykdė. Per stebėsenos laikotarpį buvo atlikta tik viena kelio rekonstrukcija (kvartalinės linijos sutvarkymas), kurio ilgis 600 m.

- i) aplinkai nekenkiantį atliekų tvarkymą (10.12 kriterijus*);

Vidinių auditų metu grupės narių miško valdose tikrinama, ar nėra palikta atliekų. Jei aptinkamos atliekos, grupės nariui keliama neatitiktis ir jis yra įpareigotas šias atliekas tvarkyti aplinkosauginiu požiūriu tinkamu būdu. Per analizuojamą laikotarpį 24 miško valdose buvo rastos atliekos (dažniausiai aptinkamos šiukšlės, įskaitant metalus, plastiką ir popierių).

Jei grupės narys yra deklaravęs, kad turi dirbtuves, tai turi būti sudaryta kenksmingų medžiagų utilizavimo sutartis ar kiti dokumentai įrodantys, kad pavojingos medžiagos atiduotos utilizuoti gamtiniu požiūriu priimtinais būdais. Iš viso deklaruota, kad 11 grupės narių turi dirbtuves.

2. Nustatomas ir apibūdinamas ūkinės veiklos socialinis poveikis, įskaitant:

- a) neteisėtos ar neleistinos veiklos įrodymus (1.4 kriterijus*);

Grupės narių valdomose miško valdose netoleruojamos neteisėtos ir neleistinos veikos. Grupės nariai apie nelegalią veiklą vykdomą jų miško valdose informuoja grupės administratorius. Per analizuojamą laikotarpį užfiksuotos 2 neleistinos veiklos, t.y. kaimyninių miško valdų savininkai per VšĮ „Darnūs miškai“ grupės narių miško valdas be jų sutikimo vykdė medienos traukimo darbus, kurių metu susiformavo gilios provėžos.

- b) atitiktį taikomiems nacionaliniams teisės aktams, ratifikuotoms tarptautinėms konvencijoms ir praktikos kodeksams (1.5 kriterijus*);

VšĮ „Darnūs miškai“ grupės nariai laikosi visų taikomų nacionalinių teisės aktų, ratifikuotų tarptautinių konvencijų bei privalomų praktikos kodeksų. Taipogi vadovaujasi Lietuvos nacionalinio FSC miškų valdymo standarto principais ir kriterijais.

- c) ginčų ir skundų nagrinėjimą (1.6, 2.6 ir 4.6 kriterijai*);

VšĮ „Darnūs miškai“ siekia įtraukti paveiktąsias ir suinteresuotąsias šalis į grupės narių vykdomą miškų ūkinę veiklą. Suteikiamos sąlygos spręsti ginčus bei kitus klausimus neteismine tvarka. Per analizuojamą laikotarpį skundų iš paveiktųjų, suinteresuotų šalių dėl vykdomos veiklos nebuvo gauta.

d) programos ir veiklą, susijusią su darbuotojų teisėmis (2.1 kriterijus*);

VšĮ „Darnūs miškai“ ir jos grupės nariai gerbia principus ir teises darbe, kaip tai apibrėžia TDO deklaracijoje dėl pagrindinių principų ir teisių darbe (1998), kurie remiasi pagrindinėmis aštuoniomis TDO darbo konvencijomis. Nėra užfiksuota jokių nusiskundimų apie priverstinį darbą, fizinį ir seksualinį smurtą, darbo užmokesčio sustabdymą.

e) lyčių lygybę ir seksualinį priekabiavimą (2.2 kriterijus*);

VšĮ „Darnūs miškai“ ir jos grupės nariai skatina lyčių lygybę įdarbinimo praktikoje, mokymuose, sudarydama sutartis, šalių įtraukimo procesuose ir ūkinėje veikloje. Nėra užfiksuota jokių nusiskundimų apie seksualinį priekabiavimą ar diskriminaciją dėl lyties.

f) programos ir veiklas, susijusias su profesine sveikata ir sauga darbe (2.3 kriterijus*);

VšĮ „Darnūs miškai“ ir jos grupės nariai įgyvendina darbuotojų saugos ir sveikatos priemones, kad užtikrintų savo darbuotojų saugą darbe ir apsaugotų nuo pavojų sveikatai. Užtikrinama, kad darbuotojai turėtų ir naudotų kolektyvines ir asmenines apsaugos priemones pagal nustatytą riziką darbo vietoje.

Vidinių auditų metu, kai buvo vykdoma medienos ruošą, rastos 9 neatitiktys susijusios su kolektyvinių ir asmeninių apsaugos priemonių naudojimu darbo vietoje.

g) poveikį darbo užmokesčio mokėjimui (2.4 kriterijus*);

VšĮ „Darnūs miškai“ ir jos grupės nariai užtikrina, kad darbuotojams darbo užmokestis visomis aplinkybėmis atitinka arba viršija teisiškai nustatytus minimalaus atlyginimo šalyje dydžius. Darbo užmokestis mokamas laiku ir vykdomi sutartiniai įsipareigojimai. Nėra užfiksuota nusiskundimų ar pažeidimų susijusių su darbo užmokesčio mokėjimu.

h) poveikį darbuotojų mokymui (2.5 kriterijus*);

VšĮ „Darnūs miškai“ organizuoja mokymus pagal Lietuvos nacionalinio FSC miškų valdymo standarto B priede pateiktus darbuotojų mokymų reikalavimus.

i) vietose, kur laikomi pesticidai – poveikį darbuotojų sveikatai (2.5 ir 10.7 kriterijai);

Grupės nariai darbuotojus dirbančius su pesticidais instruktuoja darbų saugos klausimais, nurodo kaip taisyklingai turi būti pesticidai transportuojami, sandėliuojami, tvarkomi, naudojami ir avarijos metu numatomos priemonės jiems išvalyti.

j) poveikį vietos bendruomenių teisėms (4.1 kriterijus*) ir santykiams (4.2 kriterijus*);

Grupės nariai bendradarbiauja su vietos bendruomenėmis, palaiko taikius santykius. Jei vietos bendruomenė turi interesų dėl grupės nario vykdomos veiklos taipogi gali kreiptis ir grupės administratorių. Per analizuojamąjį laikotarpį nei viena vietos bendruomenė nesikreipė į VšĮ „Darnūs miškai“.

k) poveikį vietoms, turinčioms ypatingą kultūrinę, ekologinę, ekonominę, religinę ar dvasinę reikšmę vietos bendruomenėms (4.7 kriterijus*);

Per stebėsenos laikotarpį nebuvo nustatyta naujų ypatingos kultūrinės, ekologinės, ekonominės, religinės ar dvasinės reikšmės teritorijų, kurios svarbios vietos bendruomenėms.

l) poveikį vietos ekonominei ir socialinei raidai (4.2, 4.3, 4.4 ir 4.5 kriterijai*);

Grupės nario administravimo patikros metu tikrinama ar sudaromos sąlygos:

- įsidarbinti vietos bendruomenės gyventojams, rangovams ar tiekėjų atstovams;
- vietos gyventojams įsigyti malkinės medienos, medienos ruošos liekanų ar nenukirto miško.

Grupės nariai turi numatyti veiksmus ir/ar priemones, kuriomis bus išvengiamas ar sušvelninamas neigiamos ūkinės veiklos socialinis, aplinkosauginis ir ekonominis poveikis kultūriniu požiūriu tinkamu būdu įtraukus vietos bendruomenes.

m) poveikį įvairių produktų gamybai (5.1 kriterijus*);

VšĮ „Darnūs miškai“ sudaro sąlygas sertifikuoti nemedieninius miško produktus. Grupės narių miško valdose sudaromos sąlygos plėtoti bitininkystę.

n) poveikį ekosisteminių paslaugų išsaugojimui ir (arba) gerinimui (5.1 kriterijus);

VšĮ „Darnūs miškai“ ekosisteminių paslaugų nesertifikuoja.

o) poveikį realiai, lyginant su projektuota, metinei miško kirtimų normai ir nemedieninių miško produktų pardavimams (5.2 kriterijus*);

Ši informacija pateikiama grupės narių miško valdų miškotvarkos projektuose.

p) poveikį vietos perdirbimo veiklai, vietos paslaugoms ir vietos pridėtinei vertei (5.4 kriterijus*);

Per tiriamąjį laikotarpį poveikis vietos perdirbimo veiklai, vietos paslaugoms ir vietos pridėtinei vertei nenustatytas.

q) poveikį ilgalaikiam ekonominiam gyvybingumui (5.5 kriterijus*);

Ilgalaikis ekonominis nuotolis nenumatomas.

r) ypatingų vertybių kategorijas Nr. 5 ir 6 (9.1 kriterijus*).

2021 m. spalio 12 d. duomenimis YV5 turi 12,9 ha. YV5 ir YV6 grėsmės numatomos pagal 1 priedą.

3. Stebėsenos procedūros yra pakankamos, kad būtų galima nustatyti ir apibūdinti aplinkos pokyčius, įskaitant:

a) ekosisteminių paslaugų išsaugojimą ir (arba) gerinimą (5.2 kriterijus) (kai organizacija, pasitelkdama FSC nuostatas, skatina teikti ekosistemines paslaugas);

VšĮ „Darnūs miškai“ ekosisteminių paslaugų nesertifikuoja.

b) aplinkos vertybes ir ekosistemines funkcijas, tarp jų anglies sugėrimą ir kaupimą (6.1 kriterijus*);

Medžiai naudodami anglies dvideginį „užrakina“ jį savo kamiene fotosintezės metu. Intensyviausias anglies dvideginio sugėrimas vyksta geros būklės pusamžiuose medynuose. O kai medis žūsta ir yra skaidomas, anglies dvideginis tik tada palaipsniui išlaisvinamas į aplinką.

Grupės nariai siekia auginti produktyvius medynus, todėl deda didžiules pastangas juos atkuriant po plynų kirtimų, prižiūrimi jaunuolynai (taikomos apsaugos priemonės nuo žvėrių, vykdomi ugdymo kirtimai).

- c) retas ir nykstančias rūšis bei veiksmus, kurių imamasi siekiant apsaugoti šias rūšis ir jų buveines (6.4 kriterijus*);

Grupės nariai privalo informuoti administratorių, jei jų miško valdose aptinkamos retos ir nykstančios rūšys. Tada yra nustatomos galimos grėsmės, numatomos priemonės, kurios gali palaikyti ir pagerinti jų būklę.

- d) reprezentatyvius plotus bei veiksmus, kurių imamasi siekiant juos apsaugoti ir (arba) atkurti (6.5 kriterijus*);

Reprezentatyvūs plotai kartu su kitais saugomų teritorijų tinklo komponentai sudaro 10,007 % nuo visų Grupės administruojamų miško valdų plotų.

Miško kirtimai šiuose plotuose leidžiami tais atvejais, jeigu yra iškilusi masinio ligų plitimo grėsmė arba įvykus stichinei nelaimėi. Analizuojamu laikotarpiu miško kirtimai reprezentatyviuose plotuose nebuvo vykdyti.

- e) natūraliai egzistuojančias vietas rūšis ir biologinę įvairovę bei veiksmus, kurių imamasi siekiant juos apsaugoti ir (arba) atkurti (6.6 kriterijus*);

Grupės nariai didelį dėmesį skiria apsaugoti natūraliai egzistuojančias vietas rūšis ir biologinę įvairovę. Taikomos priemonės ne tik ypatingos vertės miškų biologinę įvairovę apsaugoti, bet ir plotams, kuriuose vykdoma medienos ruošą. Kaip numato Lietuvos nacionalinis FSC miškų valdymo standartas pagrindinio naudojimo kirtimuose biologinei įvairovei palaikyti paliekama ne mažiau 10 gyvų medžių hektare (kietųjų lapuočių atveju - 7 vnt.). Atrenkant šiuos medžius prioritetas teikiamas medžiams su mikrobuveinėmis. Didelio skersmens medžiai paprastai nekertami ir paliekami biologinei įvairovei: ąžuolai – virš 140 cm, drebulės – virš 120 cm, uosiai, maumedžiai – virš 90 cm, pušys, gluosniai – virš 80 cm, eglės, beržai, juodalksniai, bukai, klevai, vinkšnos, guobos – virš 70 cm, skirpstai, skroblai – virš 60 cm, ievos – virš 40 cm, obelys, kriaušės, šermukšniai – virš 30 cm.

Vykdamas pagrindinius miško kirtimus, biržėse būtina palikti medžius, kuriuose yra uoksai, drevės bei dideli lizdai, ir prie jų formuoti biologinei įvairovei svarbių 3 ir daugiau medžių grupes.

Negyvos medienos įvairių suirimo stadijų paliekama ne mažiau 5 m³ hektare (storesnių kaip 20 cm storio). Esant nepakankamam negyvos medienos kiekiui, paliekamas atitinkamai didesnis bioįvairovei paliekamų medžių skaičius.

- f) vandens telkiniai, vandens kiekis ir kokybė bei veiksmus, kurių imamasi siekiant juos apsaugoti ir (arba) atkurti (6.7 kriterijus*);

Grupės nariai įgyvendinamos apsaugos priemonės, skirtos apsaugoti natūralius vandentakius, vandens telkinius, pakrančių zonas ir jų gamtines jungtis, įskaitant vandens kiekį ir kokybę.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu „Dėl miško kirtimų taisyklių patvirtinimo“ - Vandens telkinių apsaugos zonose esančiuose šlaituose, kurių nuolydis didesnis kaip 10°, ir statesniuose kaip 45° šlaituose, plynieji pagrindiniai miško kirtimai nevykdomi. Plynųjų pagrindinių miško kirtimų biržių plotis 15°–45° nuolydžio šlaituose turi būti ne didesnis kaip 75 m.

Grupės narių miško valdose numatyta prie paviršinių vandens telkinių (jei tvarka nenustatyta teisės aktais):

- IVA grupės miškuose palikti 5 metrų pločio apsauginę juostą;
- III grupės miškuose - 10 metrų pločio apsauginę juostą.

g) kraštovaizdžio vertybes ir veiksmų, kurių imamasi siekiant jas apsaugoti ir (arba) atkurti, efektyvumą (6.8 kriterijus*);

Grupės narių miško valdos yra per smulkios, kad galėtume įvertinti ūkinės veiklos poveikį kraštovaizdžio lygmeniui.

h) natūralių miškų pavertimą plantaciniais želdiniais arba į ne miško teritorijas (6.9 kriterijus*);

Grupės nariai plantacinių želdinių neturi.

i) plantacinių želdinių*, įkurtų vėliau nei 1994 m., būklę (6.10 kriterijus*);

Grupės nariai plantacinių želdinių neturi.

j) ypatingų vertybių kategorijas nuo 1 iki 4, nurodytas 9.1 kriterijuje, bei veiksmus, kurių imamasi joms išlaikyti ir gerinti.

Ypatingų vertybių teritorijos - zonos ir erdvės, kurios yra skirtos ypatingų vertybių palaikymui ir plėtimui.

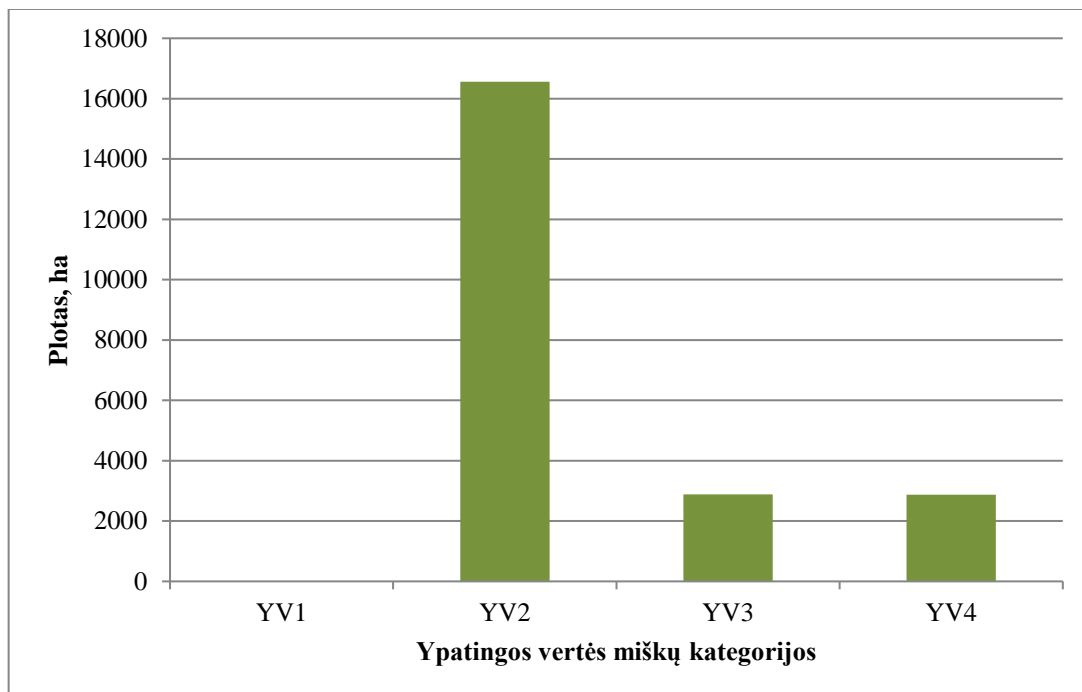
YV1 – rūšių įvairovė. Biologinės įvairovės koncentracijos, įskaitant endemines, retas, nykstančias rūšis arba rūšis, kurioms gresia išnykimas, kurios yra reikšmingos pasauliniu, nacionaliniu ar regioniniu lygmeniui.

YV2 – kraštovaizdžio ekosistemos ir mozaikos. Nepažeisti miško kraštovaizdžiai ir didelės kraštovaizdžio lygmens ekosistemos bei ekosistemų mozaikos, kurios yra reikšmingos pasauliniu, regioniniu ar nacionaliniu lygmeniui ir kuriose yra gyvybingų daugumos natūraliai pasitaikančių, pasiskirsčiusių ir paplitusių rūšių populiacijų.

YV3 – ekosistemos ir buveinės. Retos, nykstančios ekosistemos, buveinės ar rezervatai arba tie, kuriems gresia išnykimas.

YV4 – itin svarbios ekosisteminės paslaugos. Pagrindinės ekosistemos paslaugos itin svarbiose situacijose, įskaitant vandens baseinų apsaugą ir pažeidžiamų dirvožemių bei šlaitų erozijos kontrolę.

Grupės narių ypatingos vertės miškų kategorijų nuo 1 iki 4 užimamo ploto pasiskirstymas pateikiamas 3 paveiksle.

3 pav. Ypatingos vertės miškų kategorijų užimamas plotas

Analizuojamu laikotarpiu iš ypatingos vertės miškų pagal užimamą plotą dominavo YV2 kategorija (16559 ha).

Numatomi veiksmai ir priemonės šių ypatingos vertės miškų išlaikymui ir gerinimui pagal 1 priedą.

* Lietuvos nacionalinio FSC miškų valdymo standarto kriterijai

1 priedas. Ypatingos vertės miškai, jų paskirtis, grėsmės bei numatomos gerinimo ir (ar) palaikymo priemonės

Ypatingos vertybės	Paskirtis	Grėsmė	Numatomos gerinimo ir (ar) palaikymo priemonės
YV1 – rūšių įvairovė	Biologinės įvairovės koncentracijos, įskaitant endemines, retas, nykstančias rūšis arba rūšis, kurioms gresia išnykimas, kurios yra reikšmingos pasauliniu, nacionaliniu ar regioniniu lygmeniu.	Rūšių ir jų buveinių sunaikinimas, buveinių fragmentacija, oro, vandens ir dirvožemio tarša, per intensyvus buveinių naudojimas, miškų industrializacija (technikos naudojimas, kelių tiesimas ir pan.).	Informuoti miško savininkus apie jų miško valdose esančias saugomas retas ar nykstančias gyvūnų veisimosi vietas ar augalų ir grybų radavietes, kad jie galėtų numatyti galimai žalingas ūkines veiklas šiose teritorijose; Vykdyti mažo intensyvumo ūkinę veiklą, jeigu ji galima; Mažinti miško technikos daromą žalą miško paklotei; Vykdyti saugomų retų ar nykstančių gyvūnų veisimosi vietų ar augalų ir grybų radaviečių stebėseną; Pastebėjus, kad šiose teritorijose vykdoma neteisė veikla, informacija apie tai perduodama atitinkamoms institucijoms.
YV2 – kraštovaizdžio ekosistemos ir mozaikos	Nepažeisti miško kraštovaizdžiai ir didelės kraštovaizdžio lygmens ekosistemos bei ekosistemų mozaikos, kurios yra reikšmingos pasauliniu, regioniniu ar nacionaliniu lygmeniu ir kuriose yra gyvybingų daugumos natūraliai pasitaikančių, pasiskirsčiusių ir paplitusių rūšių populiacijų.	Kraštovaizdžio keitimas.	<i>Grupės narių valdos yra per smulkios, kad vykdoma ūkinė veikla galėtų pažeisti miško kraštovaizdžio ekosistemas bei mozaikas. Jeigu ateityje atsirastu stambių valdų, numatomos priemonės:</i> Numatyti galimai žalingas ūkines veiklas šiose teritorijose; Vykdyti mažo intensyvumo ūkinę veiklą, jeigu ji galima; Mažinti miško technikos daromą žalą miško paklotei; Vykdyti šių teritorijų stebėseną; Pastebėjus, kad šiose teritorijose vykdoma neteisė veikla, informacija apie tai perduodama atitinkamoms institucijoms.
YV3 – ekosistemos ir buveinės	Retos, nykstančios ekosistemos, buveinės ar rezervatai arba tie, kuriems gresia išnykimas.	Blogėjanti ekosistemų, buveinių ar prieglobsčio vietų būklė.	Numatyti galimai žalingas ūkines veiklas šiose teritorijose; Vykdyti mažo intensyvumo ūkinę veiklą, jeigu ji galima;

			<p>Mažinti miško technikos daromą žalą miško paklotei;</p> <p>Mažinti cheminių priemonių naudojimą šiose teritorijose;</p> <p>Vykdyti šių teritorijų stebėseną;</p> <p>Pastebėjus, kad šiose teritorijose vykdoma neteisė veikla, informacija apie tai perduodama atitinkamoms institucijoms.</p>
YV4 – itin svarbios ekosisteminės paslaugos	Pagrindinės ekosistemos paslaugos itin svarbiose situacijose, įskaitant vandens baseinų apsaugą ir pažeidžiamų dirvožemių bei šlaitų erozijos kontrolę.	Cheminių medžiagų naudojimas, kelių tiesimas.	<p>Numatyti galimai žalingas ūkines veiklas šiose teritorijose;</p> <p>Vykdyti mažo intensyvumo ūkinę veiklą;</p> <p>Mažinti miško technikos daromą žalą miško paklotei;</p> <p>Mažinti cheminių priemonių naudojimą šiose teritorijose;</p> <p>Vykdyti šių teritorijų stebėseną;</p> <p>Pastebėjus, kad šiose teritorijose vykdoma neteisė veikla, informacija apie tai perduodama atitinkamoms institucijoms.</p>
YV5 – bendruomenių poreikiai	Teritorijos ir išteklių, būtini tenkinti pagrindinius vietos bendruomenių ar čiabuvių tautų poreikius (kaip antai pragyvenimo šaltiniai, sveikata, mityba, vanduo ir pan.), nustatyti bendradarbiaujant su šiomis bendruomenėmis ar čiabuvių tautomis.	Ūkinės veiklos vykdymas neinformuojant aplinkinių teritorijų gyventojų.	<p>Numatyti galimai žalingas ūkines veiklas šiose teritorijose;</p> <p>Bendradarbiavimas su vietos bendruomenėmis;</p> <p>Vykdyti šių teritorijų stebėseną;</p> <p>Pastebėjus, kad šiose teritorijose vykdoma neteisė veikla, informacija apie tai perduodama atitinkamoms institucijoms.</p>
YV6 – kultūros vertybės	Teritorijos, išteklių, buveinės ir kraštovaizdziai, turintys pasaulinę ar nacionalinę kultūrinę, archeologinę ar istorinę reikšmę ir (arba) turintys itin didelę kultūrinę, ekologinę, ekonominę ar religinę / sakralinę reikšmę tradicinėms vietos bendruomenių ar čiabuvių tautų kultūroms, nustatytoms bendradarbiaujant su šiomis vietos bendruomenėmis arba čiabuvių tautomis.	Objektų sunaikinimas.	<p>Numatyti galimai žalingas ūkines veiklas šiose teritorijose;</p> <p>Bendradarbiavimas su vietos bendruomenėmis;</p> <p>Vykdyti šių teritorijų stebėseną;</p> <p>Pastebėjus, kad šiose teritorijose vykdoma neteisė veikla, informacija apie tai perduodama atitinkamoms institucijoms.</p>